

La conjuntura econòmica de Barcelona

Maig de 2017

31 de maig de 2017

B
BC
BN

Síntesi	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-------------------	---------	---------	---------------------------	--------	------------

Síntesi

La revisió a l'alça de les previsions de creixement econòmic mundial ...

...que va difondre l'FMI a mitjans d'abril sembla ben encaminada atès els resultats que es van coneixent dels primers mesos de l'any. A l'avanç sostingut que mostren les economies avançades s'hi afegeixen les grans economies asiàtiques –Xina i Índia mantenen taxes al voltant del 7%-, així com d'altres de més petites del sud-est asiàtic. Destaca la fortalesa d'Indonèsia, l'estabilització de Rússia i el comportament de Brasil, que sembla estar a punt de retornar a taxes positives. Totes aquestes economies es veuen afavorides per l'augment de la demanda i de les cotitzacions del petroli i de matèries primeres en un context d'acceleració del comerç internacional.

Europa, sacsejada per esdeveniments polítics que concerneixen els fonaments i el futur de la Unió,...

...es manté en una trajectòria de moderat creixement econòmic. Els avanços del PIB són modestos i amb una forta dispersió entre països: Espanya es manté en posició capdavantera amb un creixement molt dinàmic, acompanyada d'Alemanya, Portugal, Finlàndia i d'altres de recent incorporació a la UE. En l'altra banda, tres de les grans potències econòmiques -França, Itàlia i Regne Unit- han tancat el primer trimestre amb taxes inferiors a l'1% o en clara desacceleració. En conjunt, i en part gràcies al manteniment de la política expansiva del BCE, l'economia europea continua guanyant solidesa en un entorn de millora de l'ocupació i del consum privat, que avancen a mesura que es normalitza la inflació.

Pel que fa a l'economia espanyola, hi ha una coincidència...

... força generalitzada entre els analistes en elevar les previsions de creixement per enguany fins a l'entorn del 3%. Segons les dades de la comptabilitat nacional que acaba de difondre l'INE, l'economia va créixer durant el primer trimestre un 0,8%, una dècima més que el trimestre precedent. Aquesta acceleració procedeix tant d'un major creixement de la demanda interna –sobretot inversió i despesa pública, perquè el consum privat s'alenteix- com de la major aportació del sector exterior. D'aquest segment, el protagonisme recau en les exportacions, que han marcat rècords històrics en el primer trimestre gràcies a que les empreses espanyoles –via competitivitat i desendeutament- estan en situació d'aprofitar l'acceleració del comerç internacional.

L'economia de Barcelona sosté durant el mes d'abril l'impuls alcista...

... amb què havia començat l'any. L'evolució del nombre d'ocupats i de l'atur ho constaten, alhora que la contractació s'estanca com a resposta al fort creixement del mes anterior. L'activitat turística, en màxims històrics, continua creixent en pernотacions i nombre de viatgers per via aèria. Els creuers, de la mà del segment dels passatgers en trànsit, comencen a redreçar la fluixa evolució del primer trimestre. Per altra banda, la indústria -i encara més la construcció-, continuen consolidant la trajectòria alcista. La cara menys favorable però fins a cert punt inevitable d'aquesta conjuntura expansiva possiblement sigui l'evolució a l'alça dels preus de consum com a conseqüència de la pressió de la demanda i de l'augment de les cotitzacions dels inputs. Una pressió incipient que fa uns mesos semblava puntual i que ara ja s'observa amb més preocupació per les múltiples repercussions que pot tenir.

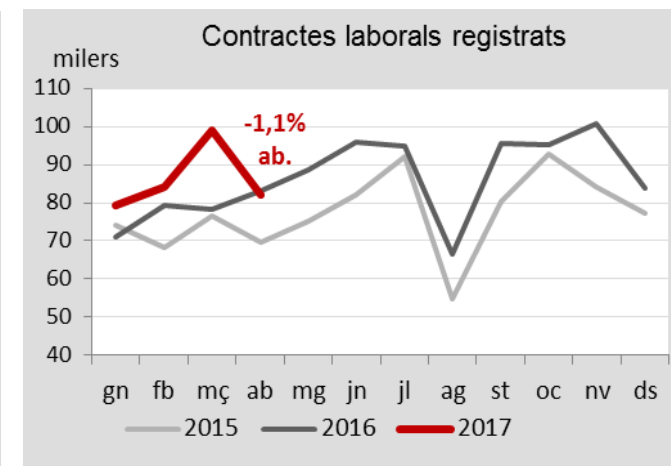
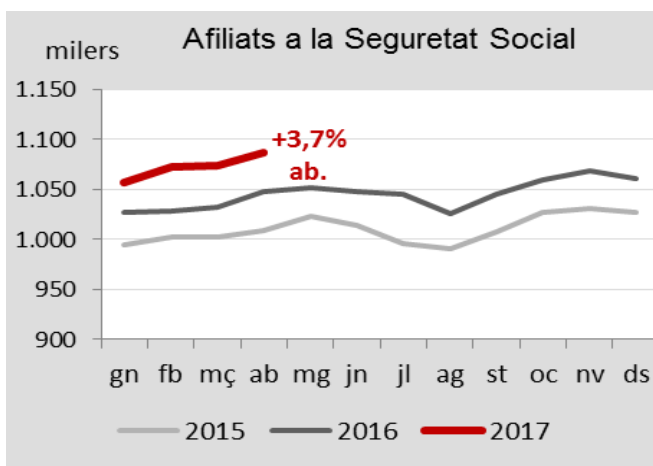
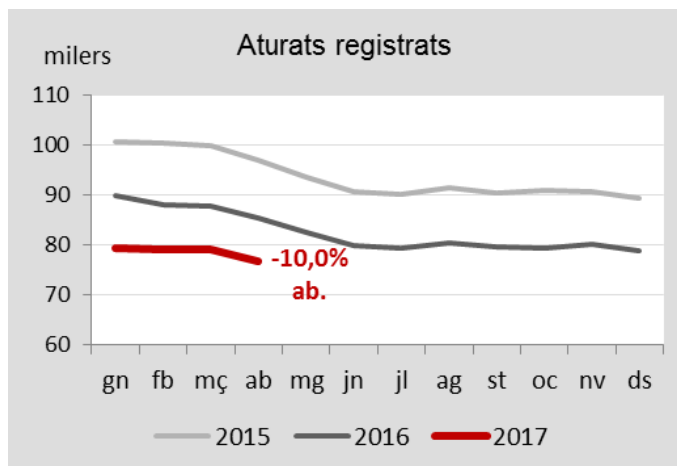
Nota: Els valors dels gràfics destacats i en % corresponen a la variació interanual de la darrera dada disponible.

Font: Elaborat a partir de dades de l'Ajuntament de Barcelona, de l'INE, AENA, APB, DGT, Sec. d'Estat de Comerç, Cambra de Comerç, ATM, Idealista, Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana i Dep. Empresa i Ocupació de la Generalitat.

Síntesi	Mercat de treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	--------------------------	---------	---------	---------------------------	--------	------------

Mercat de Treball

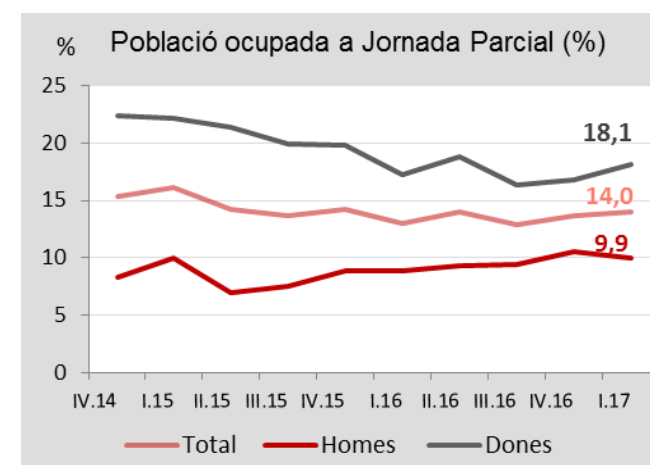
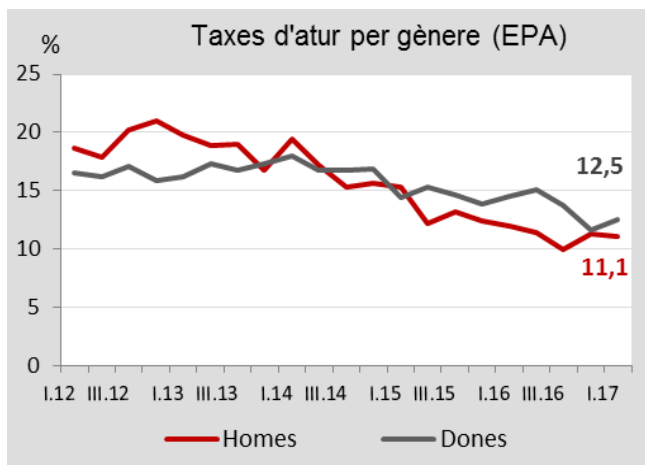
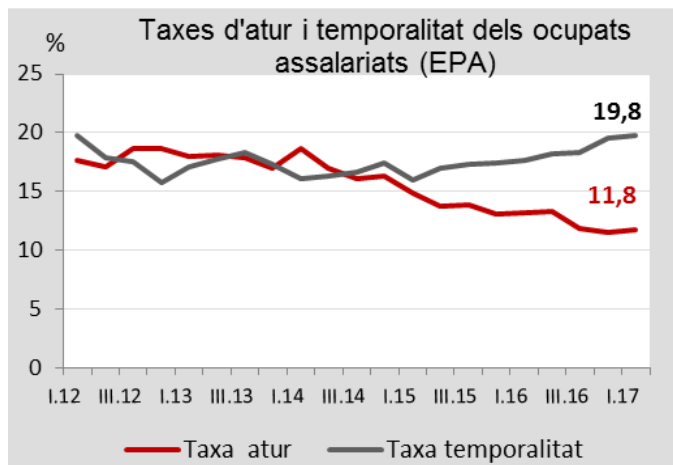
Després de quatre anys de descens interanual sostingut, l'atur tanca el primer quadrimestre de l'any amb una xifra de 76.784 persones, la més baixa des de 2008. Tanmateix, la trajectòria a la baixa encara té recorregut: des que va marcar màxims l'any 2013, el registre del SOC s'ha reduït ja en més de 38.000 persones, però el mínim ara assolit encara supera en més d'un 50% els valors més baixos de la sèrie -que arrenca el 2005-, corresponents a 2007. L'atur de llarga durada també s'ha reduït el darrer any en 5.800 persones, però encara n'hi ha prop de 30.000 que porten 12 mesos o més sense treballar.

El 1r. quadrimestre de 2017 tanca amb un total de 1.087.026 afiliats a la Seguretat Social, la xifra més elevada des de juny de 2008. Aquesta dada suposa la recuperació de gairebé 38.800 llocs de treball respecte a un any enrere, i de més del 80% de l'ocupació perduda durant la crisi, després de tres anys i mig d'augment interanuals sostinguts. Tanmateix, el ritme de creixement interanual és lleugerament més contingut que el dels mesos precedents, i presenta una intensitat inferior a la que registra el conjunt de Catalunya (+4,1%) i equivalent a la d'Espanya (+3,7%).

El nombre de contractes retrocedeix lleument a l'abril, després del fort repunt registrat el mes de març. Deixant de banda aquestes oscil·lacions mensuals, que es poden imputar a factors estacionals, el cert és que l'acumulat des de gener ha arribat als 344.700 contractes, la xifra més elevada en un primer quadrimestre d'una sèrie històrica que arrenca l'any 2000, i amb un increment interanual del 10,6%, superior al que es registra al conjunt de Catalunya (+8,5%). La contractació indefinida avança (+13,6% interanual), amb més intensitat que la temporal (+10,1%).

Síntesi	Mercat de treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	--------------------------	---------	---------	---------------------------	--------	------------

Treball i Cohesió Social

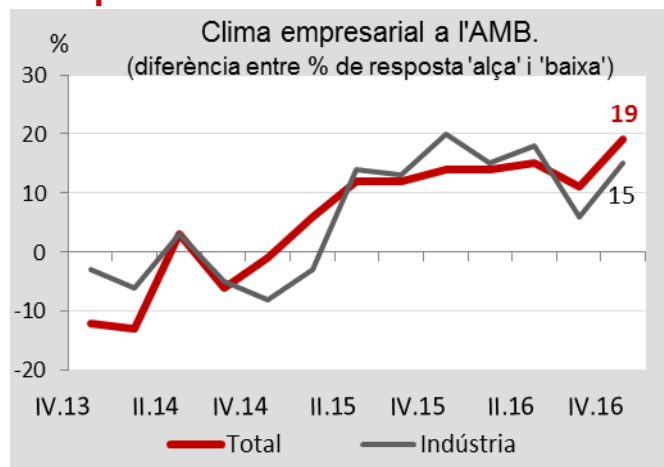
La taxa d'atur de l'EPA de Barcelona s'estabilitza el 1r. trimestre de 2017 per sota del 12% i es manté clarament per sota la de Catalunya (15,3%) i Espanya (18,8%), però per sobre la de la UE-28 (8,2% el 4rt. trimestre 2016). Malgrat el petit repunt estacional en relació amb el darrer trimestre de 2016, es tracta d'un dels valors més baixos dels darrers vuit anys, amb un retrocés de gairebé set punts des de l'inici de la trajectòria a la baixa l'any 2014 (18,7%). La reducció ha anat acompanyada de la recuperació de la població activa a la ciutat (+4,7% el 1r. trimestre), però també d'un augment del pes dels ocupats assalariats amb contractes temporals.

Segons l'EPA, la taxa d'atur femenina manté el 1r. trimestre de 2017 un diferencial d'1,4 punts per sobre de la masculina. Amb tot, la reducció al llarg del darrer any ha estat de dos punts, superior a la que presenta la taxa d'atur dels homes. Aquesta evolució contrasta amb les dades d'aturats registrats del SOC, d'acord amb les quals la reducció de l'atur ha afavorit en major mesura el col·lectiu masculí, amb un ritme de descens interanual de -12,2% a l'abril de 2017, clarament superior al de les dones (-7,9%). Un 60% de les persones que han pogut sortir de l'atur al llarg dels darrers quatre anys són homes.

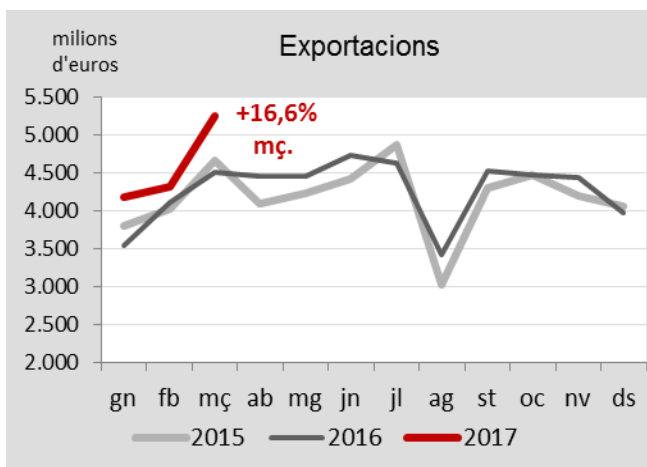
Tot i que des de fa ja més de tres anys els contractes indefinits lideren el creixement de la nova contractació, encara representen tan sols un 15,3% del total. Prop de 4 de cada deu contractes (38,8%) són com a molt de 30 dies, i aquesta modalitat ha incrementat el seu pes en 4 punts al llarg del darrer any. Per altra banda, segons l'EPA, el pes de la població ocupada a temps parcial (14%) augmenta un punt a Barcelona en relació amb un any enrere. Es tracta d'un tipus de jornada a la que no sempre s'accedeix de forma voluntària, i que compta amb una presència majoritària del col·lectiu femení (64%).

Síntesi	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-------------------	----------------	---------	---------------------------	--------	------------

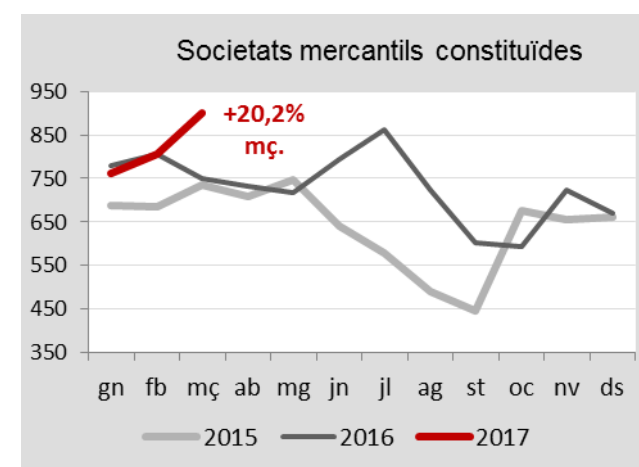
Empresa

Segons l'enquesta realitzada el mes de desembre passat a 1.040 empreses localitzades a l'AMB, la marxa dels negocis, que ha estat positiva al llarg de tot el 2016, repunta amb força el 4rt. trimestre, després de la moderació del trimestre anterior. L'evolució ha estat positiva a tots els sectors, fins i tot a la construcció, i tots milloren en relació amb un any enrere, a excepció de la indústria, mentre l'hostaleria es manté amb el saldo més positiu de tots. Les perspectives pel 1r. trimestre de 2017 també són favorables a tots els sectors, excepte a la construcció (saldo zero).

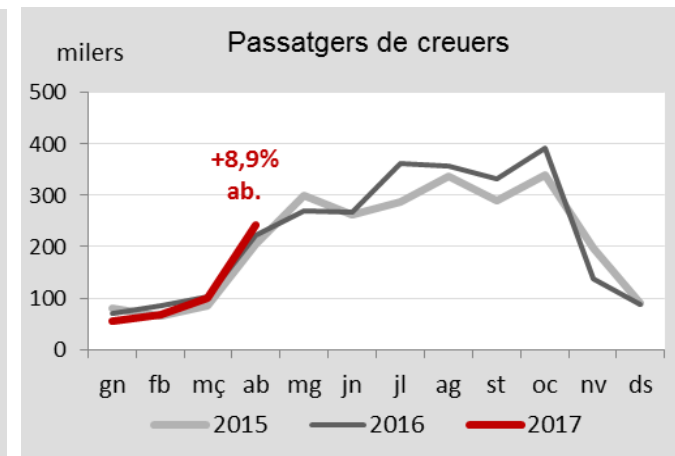
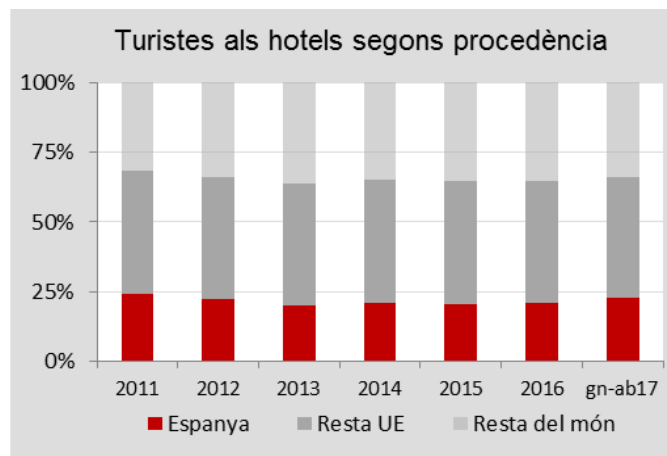
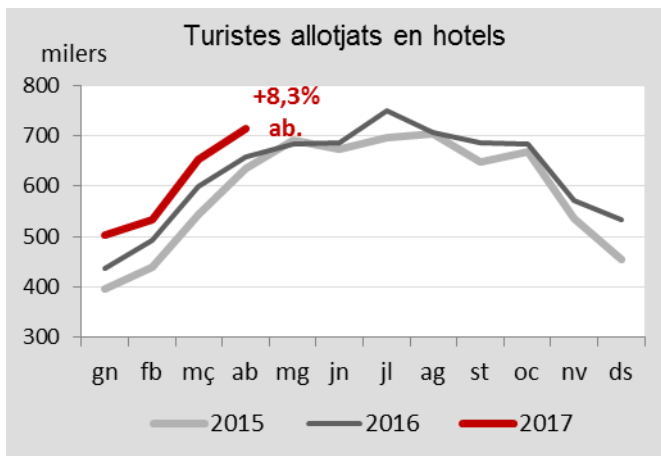
Les vendes a l'exterior de la província de Barcelona registren al març un avanç extraordinari, de magnitud semblant al de Catalunya (+17% interanual) i Espanya (16,9%), que permet tancar el millor primer trimestre de la història. Les exportacions de la demarcació han crescut un 13% entre gener i març en relació amb un any enrere, de forma més intensa que les importacions (+9,4%), cosa que ha fet pujar la taxa de cobertura al 80% (77,5% un any enrere). Productes químics i sector de l'automòbil actuen de motors, en representar en conjunt el 46% del comerç cap a l'exterior.

El mes de març es recupera el dinamisme empresarial i la constitució de societats mercantils repunta amb força, després d'un inici d'any amb dades lleugerament a la baixa. El primer trimestre tanca així amb un total de 2.465 noves societats, la xifra més alta dels primers tres mesos de l'any des de 2007. L'increment del període (+5,7% interanual), contrasta amb el retrocés del conjunt de Catalunya (-8,8%) i Espanya (-4,7%). Les societats amb domicili social a la capital (43% del total català) s'han creat amb prop de 58.000 euros de capital mitjà subscrit.

Síntesi	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-------------------	---------	---------	---------------------------	--------	------------

Turisme

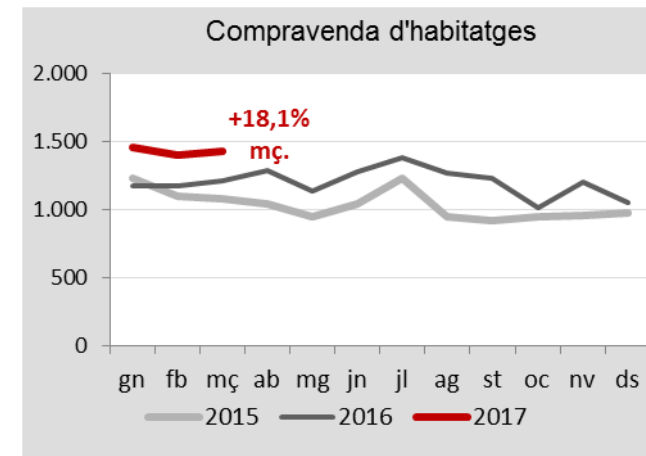
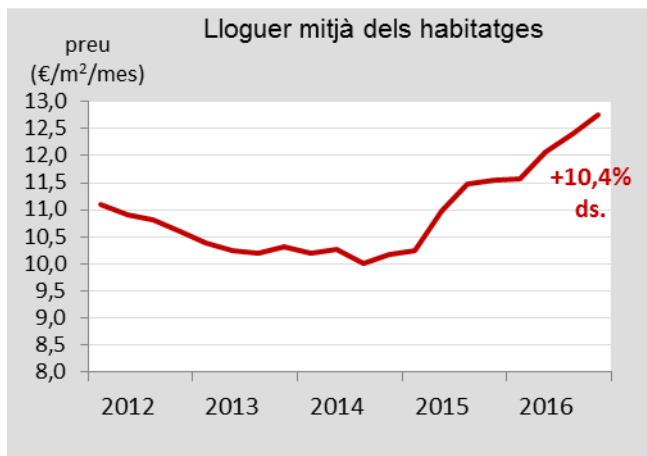
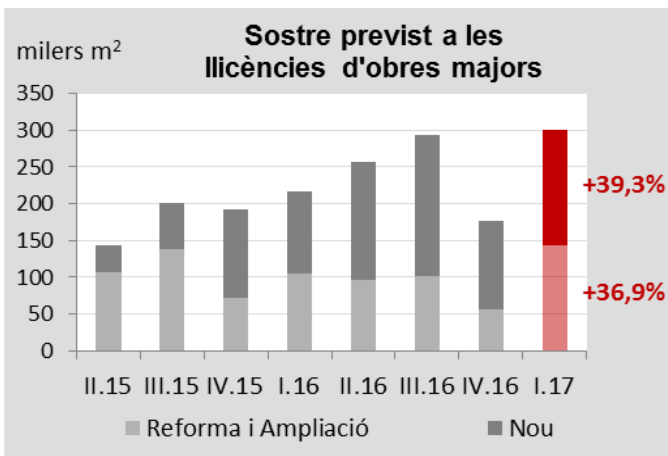
Les xifres de demanda als hotels de Barcelona durant els primers mesos de l'any, i en particular durant el mes d'abril, expliquen els augments d'ocupació, preus i rendibilitat. Les expectatives de la Setmana Santa s'han vist superades, amb augments importants de les pernoctacions (+11,1%) i dels visitants (+8,3%), als quals cal sumar les xifres de visitants que trien altre tipus d'allotjament. Pel que fa a ingressos i facturació, les dades d'abril són les més altes, almenys, dels darrers set anys, i marquen màxims de preus particularment acusats en el tram més alt de l'oferta: els preus als hotels de tres a cinc estrelles a l'abril són un 9,5% més alts que l'any passat i un 17,7% més alts que a l'abril de 2015. La bona marxa dels indicadors econòmics i de l'ocupació en un entorn que facilita el transport aeri (tarifes contingudes i ampliació de rutes) s'afegeixen a l'atractiu....

...de la ciutat, a un tipus de canvi favorable i a d'altres factors externs per continuar empenyent a l'alça la demanda. Una demanda que, un cop més, té un marcat accent estranger: a l'abril les pernoctacions de residents a l'estranger han augmentat un 12,6% i han representat un 83,6% del total de pernoctacions hoteleres. Els anglosaxons s'han situat al capdavant (britànics i nord-americans representen el 20% del total de pernoctacions, i segueixen a l'alça), seguits de francesos, alemanys i italians. Els visitants nòrdics reprenen les taxes positives, mentre que els de Rússia mantenen l'empenta a l'alça, sense compensar encara la davallada del trienni anterior. Com en mesos anteriors, i molt afavorits per l'augment de les connexions aèries, els visitants asiàtics -sobretot de Japó, Xina i Corea, però també d'Orient Mitjà- són els que mostren un major impuls a l'alça.

Els creueristes que han utilitzat les instal·lacions portuàries durant l'abril trenquen la tendència descendent dels darrers cinc mesos i assoleixen un màxim històric del mes. L'impuls, coincident amb les vacances de Setmana Santa, prové tant del tràfic que utilitza el port com a inici i final de la travessa (+4,1%), com del que l'utilitza només en trànsit (+12,5%). A banda dels creueristes, el tràfic de passatgers en ferris de línia regular segueix en ascens i també ha notat l'impuls de la Setmana Santa: els passatgers que tenen com a origen o destinació algun port balear han augmentat un 17% en el primer quadrimestre, alhora que els que han utilitzat les autopistes del mar amb Itàlia (Gènova, Civitavecchia, Livorno, Sardenya...) han augmentat un 20%.

Síntesi	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-------------------	---------	---------	----------------------------------	--------	------------

Construcció i mercat immobiliari

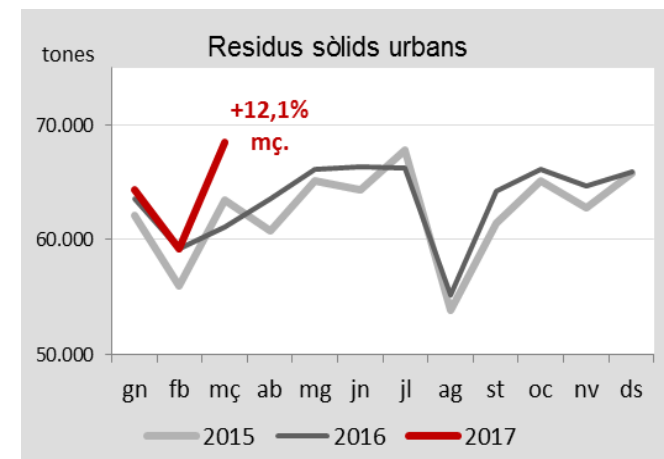
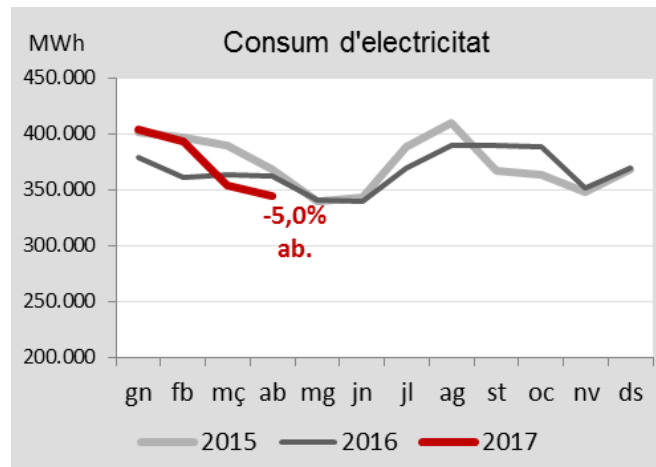
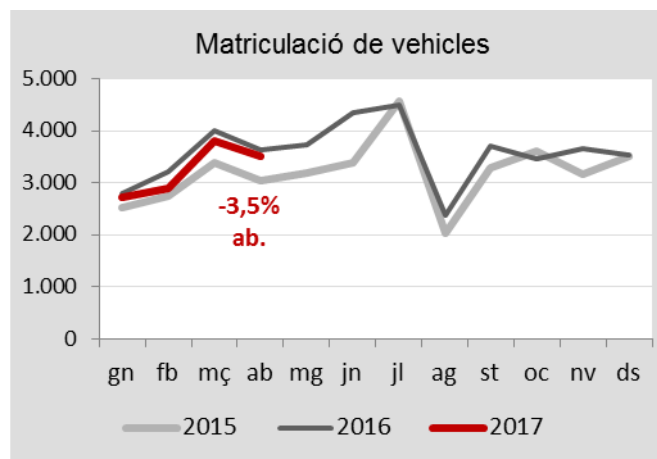
El sector de la construcció continua recuperant impuls, amb un nou avanç durant aquest primer trimestre de l'any -un 38,2%- que eleva la dotació de sostre aprovada fins a fregar els 300.000m², la xifra més alta des de 2009. Les dues grans categories de sostre -nou i reforma- presenten en aquest trimestre un pes i un comportament similar. Els avanços provenen, tant en la categoria d'obra nova com en la de reforma, de l'intens moviment en el segment residencial, que acapara el 71% de la superfície de reforma i el 42% de la de sostre nou. Dins d'aquest darrer segment, destaquen sis promocions de cinquanta o més habitatges, una de les quals correspon a habitatges protegits. Gairebé la meitat del total de superfície prevista s'ubica a l'Eixample i Sant Martí.

El revifament del mercat immobiliari, que es palesa amb diferents intensitats segons segments de mercat i àrees, té un indiscutible to ascendent i generalitzat en el cas del lloguers. La minvant oferta de sostre residencial disponible, afegida a l'impuls d'una demanda molt diversa en capacitat adquisitiva i orígens, empeny cap amunt uns preus que busquen recuperar els rendiments perduts durant el darrer i llarg període recessiu. A tancament de 2016 els preus pràcticament s'equiparen nominalment als màxims del darrer cicle alcista, just abans de la crisi. És previsible que el lloguer continuï guanyant atractiu -i els preus segueixin a l'alça- atesa l'escassetat de l'oferta enfront d'una demanda creixent que, en un context de devaluació salarial i precarietat laboral, desisteix de considerar el mercat de compra-venda.

Tant la millora del mercat de treball com un entorn financer més favorable a l'accés al crèdit són factors que estan incidint en la recuperació del segment immobiliari. Aquest augment de la confiança esperona una demanda cada cop més diversa, amb un protagonisme creixent de les societats -1 de cada 5 compravendes a la ciutat el 2016- i també d'estrangers. Les transmissions d'habitatges a la ciutat mantenen al març la senda expansiva, i el primer trimestre de 2017 tanca amb prop de 4.300 operacions i un increment del 20,7% interanual, més intens que el d'Espanya (+15%), però superat pel que es registra a Catalunya (+23,3%). L'evolució del segment de segona mà és la clau d'aquest dinamisme, ja que representa a la ciutat més del 90% del total d'operacions.

Síntesi	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-------------------	---------	---------	---------------------------	---------------	------------

Consum

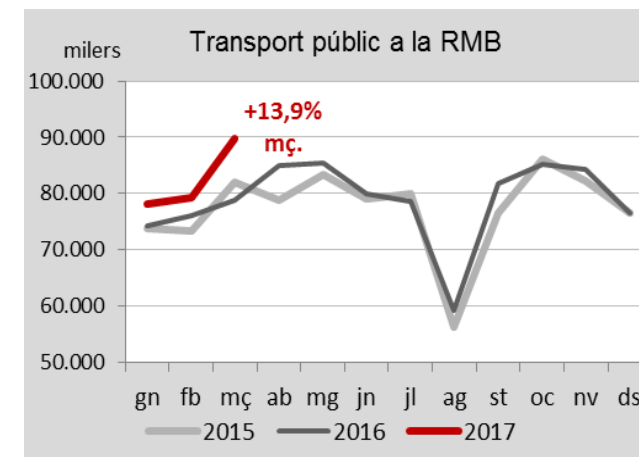
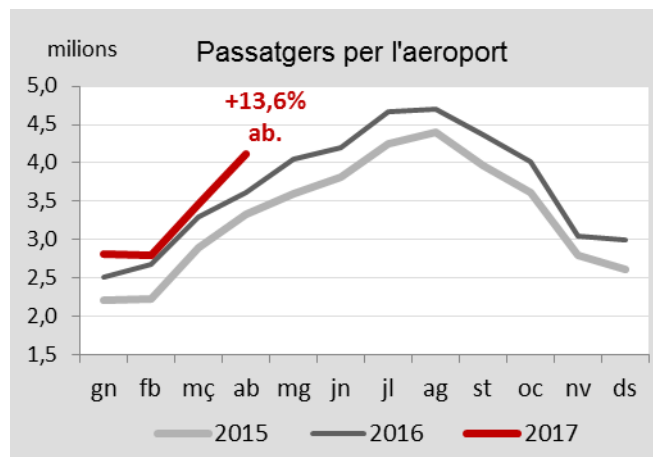
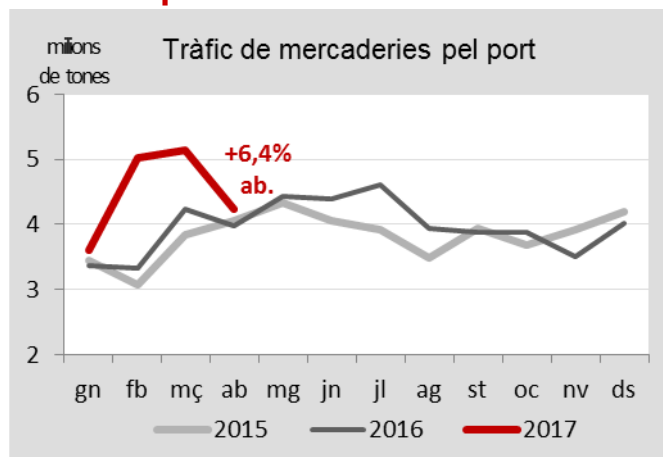
Les dades de vehicles matriculats a Barcelona continuen acusant la pèrdua dels incentius a la renovació dels cotxes més vells, en un context en el que l'ús del transport públic i de sistemes lleugers de transport (bicicleta, patins,...) guanyen protagonisme dins de la mobilitat urbana. Per quart mes consecutiu les taxes negatives s'imposen, amb un descens acumulat des de l'inici d'any del 5,3%. Si per una banda el mercat de particulars es veu afectat per la desaparició dels plans públics d'incentius a la modernització del parc i prefereix estirar la vida dels cotxes -amb un descens de l'1,6% de les vendes des del gener-, és el canal empresarial on la caiguda és més severa, d'un 14,2%. A l'abril, però, s'observa un revifament d'aquest mercat lligat a les empreses de lloguer orientades al mercat turístic.

Després d'un primer bimestre de l'any amb xifres a l'alça, el consum elèctric de baixa tensió manté a l'abril la tendència a la baixa, amb un estalvi més intens a les llars (-8,9% interanual) que al segment productiu (-1,1%). L'acumulat del primer terç de 2017 ha tancat amb un increment global del consum de l'1,9% en relació amb un any enrere, molt semblant al segment domèstic (+1,9%) i al comercial-industrial (+2%). Amb l'entrada en funcionament el gener passat dels 10 Punts d'Assessorament Energètic (PAE) a Barcelona, a més d'ajudar la ciutadania en els tràmits per a l'obtenció de bons socials o modificacions de potència, s'assessora en l'optimització de l'estalvi d'energia. Més de 1.500 talls de subministrament s'han pogut evitar en acreditar el risc d'exclusió residencial.

Després de la moderació dels dos primers mesos de l'any, al març repunta la recollida de residus, amb un fort increment tant de la fracció de rebuig (+11,3% interanual) com de la selectiva (+13,4%). L'acumulat del primer trimestre de 2017 presenta un augment global del 4,4% en relació amb el mateix període de 2016, amb una alça dels residus de rebuig (+4,3%) semblant en termes relatius als recollits de forma selectiva (+4,7%), que mantenen el seu pes sobre el total lleugerament per sobre del 36%. Els voluminosos registren l'increment més intens del trimestre (+19,9% interanual), seguits de la fracció d'envasos (+9,3%), mentre que l'alça més moderada correspon a la fracció orgànica (+0,9%), que l'Estratègia Residu Zero vol convertir en eix central de la gestió.

Síntesi	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-------------------	---------	---------	---------------------------	--------	------------

Transports

L'evolució del tràfic de mercaderies a les instal·lacions portuàries durant els primers mesos de 2017 està molt condicionada per un element excepcional, com és el conflicte de l'estiba. Sense haver-se normalitzat encara, les dades d'abril palesen un cert retorn a taxes més versemblants des del punt de vista comercial: un increment del 6,4% de tones de mercaderia i del 4,2% dels TEUS. El tràfic d'automòbils acusa un descens de gairebé el 15%. En termes d'acumulat anual, els augments dels dolls líquids (+24,1%, amb protagonisme dels hidrocarburs) i de la càrrega general (+24,3%), es contraposen al descens dels dolls sòlids (-14,5%, de la mà de cereals, farines i ciment). Les exportacions han augmentat, sobretot per l'impuls del tràfic amb Xina (+21%), Emirats Àrabs (+48%) o Estats Units (+6%), mentre que en importacions, sobresurt el dinamisme amb Índia (+11%) o Bangladesh (+17%).

Les vacances de Setmana Santa donen un nou impuls al trànsit de passatgers per l'aeroport, amb un augment a l'abril del 13,6% que més que dobla el del primer trimestre de l'any. Tot i que la demanda nacional ha participat en aquest enlairament, amb un destacat augment del 9,8%, torna a ser la demanda de passatgers residents a l'exterior la que empeny amb més força les taxes a l'alça, creixent més d'un 15%. El turisme, en la doble vessant de les vacances dels catalans en destinacions properes o remotes i dels estrangers que trien Barcelona com a destinació vacacional, continua sent el motor de l'expansió, si bé els viatges de negocis o per assistir a fires i congressos segueixen en ascens. La càrrega de mercaderies, oberta cada cop a més destinacions amb l'ampliació de rutes internacionals i beneficiada per la utilització d'aeronaus amb sistema mixt de passatgers i càrrega, també continua en ascens (+5%)

El nombre de viatges en transport públic col·lectiu registra un fort repunt interanual al març, el qual, deixant de banda possibles efectes estacionals (per la Setmana Santa), palesa la recuperació del mercat laboral, la dinàmica expansiva del turisme i la coincidència de diversos esdeveniments, com ara la celebració de la darrera edició del MWC, que ha portat a la ciutat 108.000 congressistes. El 1r. trimestre de l'any tanca, així, amb més de 247 milions de viatges, un 7,8% més que un any enrere. El metro, el mitjà més emprat, ha transportat en aquest període 101 milions de passatgers, amb un augment del 8,8% interanual, lleugerament superior al registrat pel metro de Madrid (+8,3%). La resta de mitjans de l'ATM també presenta taxes de variació positives, amb els tramvies encapçalant el ritme de creixement (+11,4%).